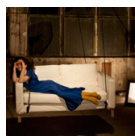

MOZGÁSSZÍNHÁZ

ULYSSESNEK NINCS IS NAPPALIJA!

AVAGY MIÉRT KÉNE MINDENBEN EGYETÉRTENÜNK SZERB ANTALLAL, CSAK MERT Ő SZERB ANTAL?

Varga Sándor Márton jegyzete az Ulysses nappalijáról

Varga Sándor Márton jegyzete az Ulysses nappalijáról

Az Artus-produkció – ellentétben Homérosszal – egyetlen nap története. Mint Joyce-é. A modern Ősrobbanás.

„A halottakról vagy jót, vagy semmit. Most már talán sohasem szabad bevallani, hogy blöff volt az egész.” Ezt írta, kedves Szerb Antal, James Joyce-ról és az *Ulysses*ről. Márpedig ha eme alappremisszát helyesnek fogadjuk el, akkor az Artus Műhely performanszáról is hasonlóképpen kell vélekednünk. Bocs, Tóni, lassan háromnegyed századdal a világirodalom-történeted után mi másként látjuk az utókorodat.

(A környezet.) Honnan is tudnád, hogy 2011. április 20-án, Goda Gáborék legpremierebbjének napján hazánkban a benzinár az égbe szökik, a benzinkutas csak mondja, mondja a dzsiposnak, hogy **ő** jó esetben, jattal együtt, ha százötvenet visz haza, mire a dzsipos megigazítja fülében a *blütuszt*, és kezében hitelkártyával fizetni indul. Magyarország feszült, mert valakik beszélnek valamiről, amit szívük mélyén talán maguk is másként gondolnak, valakik igyekeznek legjobb szándékuktól vezéreltetve fölfogni, mi történik, bár – vélhetően önhibájukból – eredménytelenül. Az ország két táborra, hívőkére és hitetlenekére szakad, mintha félrehallanák egymás szavát, és a szembeszegülés gyógyítására az esetleges orvosságok lehetséges vegyülete egy búfeledtető performansz.

(A szűken vett környezet.) Elhagyatott gyárépület Dél-Budán, a Sztregova utcában. (Luxusszínháznak saját, jól felfogott érdekünkben ne nevezzük.) Néhány megállóra vagyunk a körtértől (ja, Tóni, időközben közteret nevezünk el Zsiga bácsiról), a régivel szemben új lakótelep, annak ölelésében értelmiségizünk egy görbe este erejéig a Fehérvári út keleti partján. Már az is a mozgásművészet része, ahogyan a néző eljut a kortárs művészeti stúdióig, kivéve az ingyenes *dábldekker* busszal érkezőket. Túl a 20. századon, a 21. javán még innen, egy gyárműhely meganappalija fehér kanapékkal, passzentes asztalkákkal, állólámpákkal telepakolva. Önellentmondás az egész.

GYEREK

20XVIII-20XIX

Itt a helyem!

KútszéliStílus.hu

 Turbuly Lilla: A
semmibe nyíló
ajtó

Művek és Mi

 Turbuly Lilla:
Sorskerek

 Óbudai
Esernyős-

 Nemzeti
Táncszínház

(Előzmények.) Természetesen földereng évezredekkel korábbi Homérosz a maga Odüsszeiájával, de leginkább a sokat vitatott Joyce évtizedekkel ezelőttről. Homérosz? Még szigorúan a hazatalálásról beszél (aminek már az ő korában is megvannak a maga nehézségei), Joyce viszont – utólagos értelmezésekben – éppen annak az ellehetetlenüléséről. Az Artus-produkció – ellentétben Homérosszal – egyetlen nap története. Mint Joyce-é. A modern űsrobbanás.

(Az előadás.) Miután – a prológban, á la William Shakespeare vagy Joseph Katona – eligazítanak bennünket a *szűzséről*, az idő lejtőjén legördül egy pöttyös labda, amely másfél-két óra alatt (ennyit kell szánnunk az előadásra) ér a hegyről a völgybe. A kérők nyilai megállás nélkül röpködnek közöttünk (ám célba sosem találnak). Eközben emberpárok késhegyig tartó vitákba bonyolódnak, amivel párhuzamosan verekedésbe torkolló, egymásba gabalyodó közösségi táncot lejtenek, majd – már az első fogással – tületetik egymást, minek folyamányaként a második fogás már inkább lelki táplálék, amellyel kitakarhatják önmaguk elől a külvilágot, bár kitöltetlen pohár borok mellett megkísérlik kibeszélni-kiinogni magukból a kibeszélendőket. Önnön életük végsőnek szánt pillanatában – önmaguk helyett – a gyilkos fát táplálják, végül a hétköznapi tárgyaiból bárkát/hajót építenek, amellyel esetleg kievezhetnek ebből a szétizélt, de mégiscsak miénk életből.

(Közösségi tánc.) Mindez hajszálpontosan lemozogva. Az alkotók performansznak nevezik az előadást, de a jelenetek természetesen csontig lepróbálva és bevésve. A tenyérbeköpő-kézharpó-vállenyomó emberpár duettjétől a ledöntömamacit Weöres Sándor-i ritmusmagaslataiba emelkedő *padödög*. Bravúrjelenetek tömkelege az arcjáték-orgiától a vaktaktus-hepeningig. Színház a javából, bár te, Tóni, aki Kassák Eti mozgásművészetén nevelkedtél, már semmin se hökkennél meg. Miközben senki ne gondolja, hogy ugyanannak a vízszintes emelésnek nem volt előzménye Béjart-nál, amit most látunk az Artustól, miként a lengőszékes ötlet is Peter Brook szegényszínházában gyökerezik, mert a művészlét vívódhatnékjaiban a hagyománynak is hagyománya van.

(Párhuzamok.) Az utalások fölismerhetőek, kedves Szerb Antal, de a te utókorodban senki nem rágja senki szájába a *tutit*. Mintha fölbukkanna az ifjú Télemakhosz, aki – a

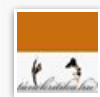

„Táncoló nő az élet, aki istenien eldobná magától női mivoltát, ha egész a felhőkig követhetné testének szokelléseit.”
(Paul Valéry)

A képen Judith Jamison a Cry-ban, Alvin Ailey koreográfiájában. Fotó: Keleti Éva.

Hagymányok Háza

Tánckritika.hu

19K likes

Like Page

Be the first of your friends to like thi

HÍRLEVÉL

Név

James–Lange-elmélet alapján – a hat alapérzelem kommunikálására tanít bennünket. Ideig-óráig mintha mindannyian meghúzhatnánk magunkat Kalüpszó szigetén, és oltalmába vehet mindannyiunkat egy-egy Nauszikaá. Hádész mintha levinne magához az alvilágba, mintha harcolhatnánk Küklopszokkal és Szkülákkal, mintha hallanánk a szirének énekét. Beleszívódunk Kharübdisz örvényébe, és mintha disznóvá varázsolna bennünket Kirké. Minden Odüsszeusznak megvan a maga Penelopéja, ahogyan minden Leopold Bloomnak a maga Mollyja, és minden Ithaka és minden Dublin egyben Budapest, csak ebben az egymás melletti elbeszélésben senkinek ne jusson ki a maga Balfja, mint neked, Tóni. Nem blöff ez az Artus-előadás, inkább félig sírós, félig nevetős látlet a jelenről. Koccinthatunk egymás egészségére, de leginkább szégyellhetjük magunkat Ulysses ránk örökített nappalijában, amikor a vastaps után nekiindulunk a fővárosi éjszaka borgőzeinek.

(Főhajtás a néhai Sükösd Mihálynak a kulturális inspirációért, jelesül a *Joyce és a válságregény* című tanulmányáért.)

Ulysses nappalija

Alkotó-előadók: Bodóczy Antal, Boross Martin, Debreczeni Márton, Fischer Balázs, Goda Gábor, Gold Bea, Kocsis Gábor, Nagy Ágoston, Nagy Csilla, Téri Gáspár, Tucker András, Virág Melinda. Produkciós munkatárs: Rácz Anikó. Rendező: Goda Gábor.

Artus Műhely, 2011. április 20.

Kapcsolódó cikk:

[Ulysses nappalija - Mozgóképes beszélgetés Goda Gáborral](#)

 Like 0

 Share 0

E-mail

kj 972 g

C

FELIRATKOZÁS